

Good governance-based Educational Institution Management Affecting the Effectiveness of Educational Institutions under the Suvarnabhumi-Prakan Education Network, Samut prakan Province

Arrada Khamya ^{1*}, Jareeporn Chotipiboonsub ² and Kannikar Susom ³

¹ Students in the Master of Education program, Educational Administration, Southeast Bangkok University.

² Lecturer, Educational Administration, Faculty of Liberal Arts, Southeast Bangkok University.

³ Lecturer, Educational Administration, Faculty of Arts, Rattana Bundit University.

* Corresponding author. E-mail: arrada2309@gmail.com

ABSTRACT

The purposes of this research were fourfold (1) to study the implementation of school administration based on the principles of good governance in schools under the Suvarnabhumi-Prakan Educational Network, Samut prakan Province; (2) to examine the effectiveness level of these schools; (3) to investigate the relationship between good governance-based school administration and school effectiveness; and (4) to identify the aspects of good governance-based administration that significantly affect school effectiveness. The sample consisted of 260 teachers from secondary schools under the Samut prakan Secondary Educational Service Area Office, selected through stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire with item-objective congruence (IOC) values ranging from 0.67 to 1.00 and an overall reliability coefficient of 0.94

The findings revealed that: (1) personnel perceived the implementation of school administration based on good governance at a highest level. (2) school effectiveness was also rated at a highest level. (3) all six aspects of good governance showed a positive correlation with school effectiveness at the .01 level of statistical significance; and (4) the aspects of value for money, rule of law, and transparency significantly predicted school effectiveness, jointly explaining 46.70% of the variance.

Keywords: School Administration, Good Governance, School Effectiveness, Suvarnabhumi-Prakan Educational Network

การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสภวิทยเขตสุวรรณภูมิปรการ จังหวัดสมุทรปรการ

อารดา คำยา ^{1*}, จรีพร โชติพิบูลย์ทรัพย์ ² และ กรรณิการ์ สุ่ม ³

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเซาร์อีส์ทบงกอก

² อาจารย์ การบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซาร์อีส์ทบงกอก

³ อาจารย์ การบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต

Corresponding author. E-mail: arrada2309@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการดำเนินการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสภวิทยเขตสุวรรณภูมิปรการ จังหวัดสมุทรปรการ 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา และ 4) เพื่อศึกษาตัวแปรด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปรการ จำนวน 260 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.94

ผลการวิจัยพบว่า 1) บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด 3) การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ตัวแปรด้านหลักความคุ้มค่าหลักนิติธรรม และหลักความโปร่งใส สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 46.70

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, หลักธรรมาภิบาล, ประสิทธิผลของสถานศึกษา, สภวิทยเขตสุวรรณภูมิปรการ

© 2026 JISSD: Journal of Integration Social Sciences and Development

บทนำ

การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องยึดหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) เพื่อเสริมสร้าง ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วม และประสิทธิภาพในการดำเนินงาน อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ทั้งในด้านคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการจัดการเรียนรู้ และความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หลักธรรมาภิบาลได้รับการผลักดันอย่างต่อเนื่องในนโยบายการบริหารภาครัฐของประเทศไทย โดยมุ่งเน้นให้หน่วยงานทางการศึกษานำไปประยุกต์ใช้ในระดับปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม (Office of the Auditor General of Thailand, 2561; UNESCO, 2018)

จังหวัดสมุทรปรการเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม มีความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม อีกทั้งมีการขยายตัวของประชากรอย่างรวดเร็ว สถานศึกษาในสังกัดสภวิทยเขตสุวรรณภูมิปรการจึงต้องเผชิญความท้าทายด้านการบริหารจัดการ ทั้งในมิติของความแตกต่างของผู้เรียน ความคาดหวังของชุมชน และแรงกดดันด้านคุณภาพทางการศึกษา ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาบางแห่งในพื้นที่พบประเด็นที่ควรพัฒนาเกี่ยวกับระบบบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และความโปร่งใสในการดำเนินงาน สะท้อนให้เห็นความจำเป็นในการเสริมสร้าง หลักธรรมาภิบาลอย่างเป็นระบบ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน, 2563)

จากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่างานศึกษาส่วนใหญ่รายงานความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา เช่น การมีภาวะผู้นำที่โปร่งใสส่งผลต่อความพึงพอใจของครูและบุคลากร การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร และความรับผิดชอบต่อที่ชัดเจนช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างไรก็ตาม งานวิจัย

จำนวนมากเป็นการศึกษาในภาพรวมระดับประเทศหรือในบริบทจังหวัดอื่น และยังมีข้อจำกัดในการวิเคราะห์เชิงลึกเฉพาะพื้นที่ที่มีบริบทอุตสาหกรรมและความหลากหลายทางสังคมสูงอย่างจังหวัดสมุทรปราการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสภวิทยาเขตสุวรรณภูมิปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสภวิทยาเขตสุวรรณภูมิปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสภวิทยาเขตสุวรรณภูมิปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
4. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสภวิทยาเขตสุวรรณภูมิปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

ระเบียบวิธีวิจัย

การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสภวิทยาเขตสุวรรณภูมิปราการ จังหวัดสมุทรปราการเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีรูปแบบการศึกษาด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ครูประจำการ ครูอัตราจ้าง สังกัดสภวิทยาเขตสุวรรณภูมิปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2567 จำนวน 782 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567,1)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ครูประจำการ ครูอัตราจ้าง สังกัดสภวิทยาเขตสุวรรณภูมิปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2567 โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970, อ้างถึงใน พรณิ ลิขิจวัฒน์, 2566, 169)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของสถานศึกษาเพื่อสอบถามเกี่ยวกับขนาดโรงเรียน ระดับชั้นที่สอน เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสภวิทยาเขตสุวรรณภูมิปราการ จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกเนื้อหาในการสอบถามออกเป็น 6 ประเด็นหลัก ดังนี้ 1) หลักนิติธรรม จำนวน 5 ข้อ 2) หลักคุณธรรม จำนวน 5 ข้อ 3) หลักความโปร่งใส จำนวน 5 ข้อ 4) หลักการมีส่วนร่วมจำนวน 5 ข้อ 5) หลักความรับผิดชอบ จำนวน 5 ข้อ 6) หลักความคุ้มค่า จำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการรับรู้เกี่ยวกับประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษา สภวิทยาเขตสุวรรณภูมิปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ คือ การบริหารงานส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สำหรับลักษณะของเครื่องมือในตอน 2

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แต่ละระดับมีตัวเลขกำกับและมีการกำหนดเกณฑ์ตามรูปแบบของ Likert ดังนี้ ระดับคะแนน ความหมาย 5 เห็นด้วยมาก 4 เห็นด้วย 3 ไม่แน่ใจ 2 ไม่เห็นด้วย 1 ไม่เห็นด้วยมาก

ซึ่งผ่านการหาความเที่ยงตรง (Validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง .67 - 1.00 และนำผลการประเมินมาปรับปรุง และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ใช้แบบสอบถาม 30 ชุด ซึ่งเป็นคนละกลุ่มกับประชากร และหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับ เท่ากับ .98 แล้วทำหนังสือ ขอรับรองจริยธรรมการวิจัย และนำไปขออนุญาตขอเก็บข้อมูลกับประชากร

3. สมมติฐานการวิจัย

การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลทางบวกต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยส่งถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ประสานงานกับสหวิทยาเขตสุพรรณภูมิปรการ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลทางออนไลน์ (Online) และประสานงานไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทางระบบออนไลน์ (Online) โดยการสร้าง QR-Code ส่งให้กับกลุ่มโรงเรียนต่างๆ และขอรับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืนทางระบบออนไลน์ (Online) เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ ดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับแล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

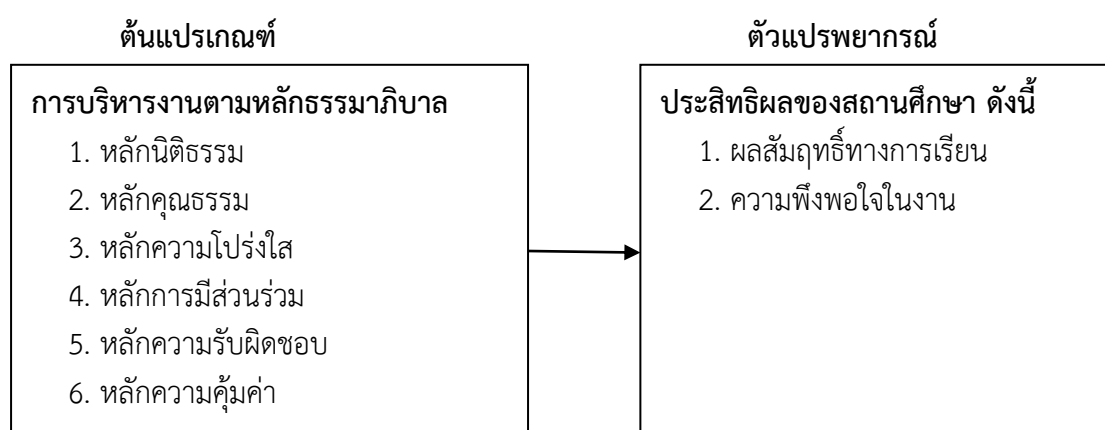
5.1 การวิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ขนาดโรงเรียนระดับชั้นที่สอน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์หาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 การวิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสหวิทยาเขตสุพรรณภูมิปรการ จังหวัดสมุทรปราการ และประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Correlation Analysis) ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ด้านการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล จากการศึกษาได้จากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี จากนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยมีผู้ศึกษา หลักธรรมาภิบาล ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2542 สำนักคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552) กระทรวงศึกษา (2550) แนวคิดจำนวน 6 ด้าน คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า ส่วนด้านประสิทธิผลของสถานศึกษา ประสิทธิภาพของสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องต่อบริบทของการศึกษาไทย โดยเฉพาะแนวคิดของ Mott (1966) กล่าวว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาเป็นความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีความสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติในทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาได้และความสามารถในการแก้ปัญหาสถานศึกษา โดยกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ ดังแสดงตามภาพ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลจากการวิจัย พบว่า

1. การดำเนินงานการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสภวิทยเขตสุวรรณภูมิ ปรากฏ จังหวัดสมุทรปราการ

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน

หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา	n = 260		ระดับความคิดเห็น
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านนิติธรรม (Rule of Law)	4.50	0.58	มาก
2. ด้านหลักคุณธรรม (Integrity & Ethics)	4.51	0.62	มากที่สุด
3. ด้านความโปร่งใส (Transparency)	4.55	0.60	มากที่สุด
4. ด้านการมีส่วนร่วม (Participation)	4.53	0.63	มากที่สุด
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ (Accountability)	4.57	0.58	มากที่สุด
6. ด้านหลักความคุ้มค่า (Value for Money)	4.60	0.56	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.54	0.38	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า การดำเนินงานการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสภวิทยเขตสุวรรณภูมิปรากฏ จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมาคือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.57$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านนิติธรรม ($\bar{X} = 4.50$)

ตารางที่ 2 ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้าน

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	n = 260		ระดับความคิดเห็น
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	4.57	0.53	มากที่สุด
2. ด้านความพึงพอใจในงาน	4.62	0.54	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.60	0.53	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสภวิทยเขตสุวรรณภูมิปรากฏ จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความพึงพอใจในงาน ($\bar{X} = 4.62$) รองลงมาคือ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 4.57$)

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

ตัวแปร	ประสิทธิผลของสถานศึกษา			ระดับความสัมพันธ์
	n	r	P	
การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	260	0.66	0.00*	ปานกลาง
ด้านนิติธรรม (X ₁)	260	0.56	0.00*	ปานกลาง
ด้านหลักคุณธรรม (X ₂)	260	0.55	0.00*	ปานกลาง
ด้านความโปร่งใส (X ₃)	260	0.58	0.00*	ปานกลาง
ด้านการมีส่วนร่วม (X ₄)	260	0.51	0.00*	ปานกลาง
ด้านหลักความรับผิดชอบ (X ₅)	260	0.60	0.00*	ปานกลาง
ด้านหลักความคุ้มค่า (X ₆)	260	0.65	0.00*	ปานกลาง

*p ≤ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในระดับปานกลาง ($r = 0.66$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักความคุ้มค่า (X₆) มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ในภาพรวมสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.65$) รองลงมาคือ ด้านหลักความรับผิดชอบ (X₅) มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.60$) ด้านความโปร่งใส (X₃) มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.58$) ด้านนิติธรรม (X₁) มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.56$) ด้านหลักคุณธรรม (X₂) มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.55$) และด้านการมีส่วนร่วม (X₄) มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.51$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression) ของตัวแปรเพื่อพยากรณ์ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

ลำดับการเข้าสมการของตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	Adjusted R ²	F
(X ₆)	0.645 ^a	0.417	0.414	184.182
(X ₆ , X ₁)	0.676 ^b	0.458	0.453	108.386
(X ₆ , X ₁ , X ₃)	0.683 ^c	0.467	0.460	74.658

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผล ของสถานศึกษา ด้านหลักความคุ้มค่า (X₆) สามารถทำนายการส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสภวิทยาเขตสุวรรณภูมิปรการ จังหวัดสมุทรปราการ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ การพยากรณ์ (R²) เท่ากับ .417 แสดงว่าปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลด้านหลักความคุ้มค่า (X₆) สามารถพยากรณ์การส่งต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผล ของสถานศึกษา สังกัดสภวิทยาเขตสุวรรณภูมิปรการ ได้ร้อยละ 41.70

เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผล ด้านหลักนิติธรรม (X₁) มีค่าสัมประสิทธิ์ การพยากรณ์ (R²) เท่ากับ .458 สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการพยากรณ์การส่งต่อ การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อ

ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสภวิทยาเขตสุวรรณภูมิปรการ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั่นคือ ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผล ด้านหลักความคุ้มค่า (X_6) และด้านหลักนิติธรรม (X_1) สามารถรวมพยากรณ์การส่งผลส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสภวิทยาเขตสุวรรณภูมิปรการ ได้ร้อยละ 45.58

เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผล ด้านความโปร่งใส (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์ การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .467 สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการพยากรณ์การส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสภวิทยาเขตสุวรรณภูมิปรการ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั่นคือ ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผล ด้านหลักความคุ้มค่า (X_6) และด้านหลักนิติธรรม (X_1) ด้านบุคลากร (X_3) และด้านความโปร่งใส (X_3) สามารถรวมพยากรณ์การส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสภวิทยาเขตสุวรรณภูมิปรการ ได้ร้อยละ 46.70

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรในสมการพยากรณ์ที่เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	b	SE _b	β	t	Sig.
(X_6)	.362	.056	.426	6.481	.000
(X_1)	.167	.057	.188	2.913	.004
(X_3)	.119	.057	.153	2.089	.038
a = 1.642, R = .683, R^2 = .467, (Adjusted R ²) = .460, F = 74.658, SE _{est} = .25759					

จากตารางที่ 5 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรอิสระ 3 ตัว ได้แก่ ด้านความคุ้มค่า (X_6), ด้านนิติธรรม (X_1) และด้านความโปร่งใส (X_3) ที่ใช้ในการพยากรณ์ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยพบว่าทั้งสามตัวแปรสามารถพยากรณ์ตัวแปรตาม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ ร้อยละ 46.0 (Adjusted R^2 = .460) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .683 ค่า F เท่ากับ 74.658 และค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ (Standard Error of Estimate: SE_{est}) เท่ากับ .25759

สำหรับค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบ (b) ได้แก่ .362 สำหรับ X_6 , .167 สำหรับ X_1 และ .119 สำหรับ X_3 แสดงให้เห็นว่าเมื่อคะแนนความคิดเห็นของครูต่อด้านความคุ้มค่า (X_6) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้คะแนนความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาเพิ่มขึ้นเฉลี่ย

.362 หน่วย โดยตัวแปรด้านนิติธรรม (X_1) และด้านความโปร่งใส (X_3) มีอิทธิพลเชิงบวกในลักษณะเดียวกัน ซึ่งค่าการเพิ่มเฉลี่ยอยู่ที่ .167 และ .119 หน่วย ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาสมการในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) พบว่า ตัวแปร X_6 (β = .426) มีอิทธิพล มากที่สุด ในการพยากรณ์ความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา รองลงมาคือ X_1 (β = .188) และ X_3 (β = .153) ตามลำดับ โดยทั้งสามตัวแปรมีอิทธิพลเชิงบวกทั้งหมด

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = 1.642 + .362 (X_6) + .167 (X_1) + .119 (X_3)$$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$\hat{Z} = .426 (ZX_6) + .188 (ZX_1) + .153 (ZX_3)$$

ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่า ตัวแปรด้านความคุ้มค่า (X_6) มีอิทธิพลเชิงบวกสูงที่สุดต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา รองลงมาคือด้านนิติธรรม (X_1) และด้านความโปร่งใส (X_3) โดยทั้งหมดสามารถใช้ร่วมกันในการพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลลัพธ์ดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ด้านความคุ้มค่ามีอิทธิพลมากที่สุดในการพยากรณ์ความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านนิติธรรม และด้านความโปร่งใส ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่าการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนว่าสถานศึกษามีการบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมุ่งเน้นประโยชน์ของผู้เรียน ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ UNDP (1997) ที่ระบุว่าหลักธรรมาภิบาลเป็นกลไกสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรภาครัฐ นอกจากนี้ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลยังมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะด้านความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการตัดสินใจที่มีคุณภาพ และสร้างความร่วมมือในการดำเนินงานของสถานศึกษา ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ วิลาวัลย์ (2560) และ สุพจน์ วิทยศักดิ์พันธุ์ (2562) ที่พบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม อาจมีความแตกต่างจากบางงานวิจัยที่พบว่าหลักนิติธรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด ทั้งนี้อาจเกิดจากบริบทของสถานศึกษา ที่ต้องอาศัยความร่วมมือของบุคลากรหลายฝ่าย จึงทำให้มิติด้านความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมมีบทบาทสำคัญต่อประสิทธิผลของสถานศึกษามากกว่า

สรุปผลการวิจัย

1. การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเฉพาะด้านความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และความคุ้มค่า ซึ่งสะท้อนว่าสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการจัดการที่ตรวจสอบได้ เปิดเผย และคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้อง
2. ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ด้านการบรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษา และด้านคุณภาพผู้เรียนเป็นปัจจัยที่แสดงผลลัพธ์ชัดเจนว่าสถานศึกษาสามารถดำเนินงานตามพันธกิจและยกระดับคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะด้านความโปร่งใสและความรับผิดชอบที่สัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนและความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง
4. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความโปร่งใส และการมีส่วนร่วม ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลได้ในสัดส่วนสูง แสดงให้เห็นว่าการยึดหลักการบริหารดังกล่าวมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

จากผลการศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสหวิทยาเขตสุวรรณภูมิปรการ จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งพบว่า หลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะด้านความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และความคุ้มค่า มีความสัมพันธ์และสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา ดังนี้

1.1 ในระดับผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เป็นกรอบในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะด้านความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และความคุ้มค่า ซึ่งผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา ผู้บริหารควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบาย การวางแผนพัฒนาสถานศึกษา และการบริหารทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ การพัฒนาระบบการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานอย่างชัดเจน จะช่วยเสริมสร้างความโปร่งใสในการบริหารและเพิ่มความเชื่อมั่นของครู บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชนต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา

1.2 ในระดับครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรนำแนวคิดหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน การใช้ทรัพยากรทางการศึกษา และการทำงานร่วมกันภายในองค์กร โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรอย่างสร้างสรรค์ แนวทางดังกล่าวจะช่วยสร้างบรรยากาศการทำงานที่ยึดมั่นในหลักคุณธรรม ความโปร่งใส และความรับผิดชอบ ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานและการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา

1.3 ในระดับสถานศึกษา ควรนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภายใน โดยกำหนดมาตรการหรือแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล เช่น การบริหารแบบมีส่วนร่วม การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างเหมาะสม และการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า นอกจากนี้ควรกำหนดให้หลักธรรมาภิบาลเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้สามารถติดตามและประเมินผลการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มความโปร่งใสและยกระดับประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา ในภาพรวม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปและข้อจำกัดของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงปริมาณและเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นหลัก ซึ่งอาจยังไม่ครอบคลุมมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มอื่น เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยจำกัดอยู่ในสถานศึกษาสังกัดสหวิทยาเขตสุพรรณภูมิปรการ จังหวัดสุพรรณบุรี จึงอาจมีข้อจำกัดในการอ้างอิงผลการวิจัยไปยังบริบทของพื้นที่อื่น

ดังนั้น การศึกษาค้นคว้าต่อไปควรขยายขอบเขตการวิจัยไปยังพื้นที่หรือสังกัดอื่นเพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษา และควรใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา นอกจากนี้ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่อาจมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์กร หรือแรงจูงใจในการทำงานของครู รวมทั้งพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง เพื่อเป็นแนวทางในการยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ วิลาวลีย์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษา. *วารสารการบริหารการศึกษา*, 13(2), 45-59.
- ชัชวาลย์ เรืองประพันธ์. (2543). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ. (2540). *Governance for sustainable human development*. กรุงเทพฯ: UNDP Thailand.
- พรณี ลีกิจวัฒน์. (2566). การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย.
- พรพิมล ทองคำ. (2561). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับคุณภาพผู้เรียนและความพึงพอใจของผู้ปกครอง. *วารสารวิชาการครูศาสตร์*, 6(2), 89-102.
- สุชาติ ธาดาธำรงเวช. (2554). การประเมินประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพจน์ วิทย์ศักดิ์พันธุ์. (2562). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารการบริหารการศึกษา*, 16(1), 33-50.
- สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. (2561). รายงานประจำปี 2561. กรุงเทพฯ: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ. (2565). รายงานผลการดำเนินงานประจำปี. สมุทรปราการ: สำนักงาน.
- อนันต์ชัย อัครเมธิน. (2559). การบริหารเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิภาพสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งหนึ่ง.
- Epstein, J. L. (2001). Land use in northeastern Thailand. *Geographical review*, 33(1), 15-41.

- Rambo, A. T. (2017). *School, family, and community partnerships: Preparing educators and improving schools*. Boulder, CO: Westview Press.
- Fullan, M. (2007). *The new meaning of educational change* (4th ed.). New York, NY: Teachers College Press.
- Hattie, J. (2009). *Visible learning: A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. London: Routledge.
- Leithwood, K., & Jantzi, D. (2006). Transformational school leadership for large-scale reform: Effects on students, teachers, and their classroom practices. *School Effectiveness and School Improvement*, 17(2), 201–227.
- Office of the Auditor General of Thailand. (2018). *Annual Report 2018*. Bangkok: Office of the Auditor General of Thailand.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2021). *Public governance review*. Paris: OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787>
- World Bank. (2020). *World development report 2020: Trading for development in the age of global value chains*. Washington, DC: World Bank. <https://doi.org/10.1596/978-1-4648-1457-0>